Lieta Nr.133049513

Nr.104AA-1359-13/21

SPRIEDUMS

Rīgā 2013.gada 27.decembrī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese S.Gļazere,

tiesneši L.Šteinerte un G.Stūris

rakstveida procesā apelācijas kārtībā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par AS „Air Baltic Corporation" saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa $114.^2$ panta sakarā ar AS„Air Baltic Corporation" pilnvarotā pārstāvja Ā.Kakstāna iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2013.gada 21.oktobra spriedumu.

Iepazinusies ar apelācijas sūdzības motīviem un administratīvās lietas materiāliem, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija

konstatēja,

ka 2013.gada 8.aprīlī AS„Air Baltic Corporation" (turpmāk - Air Baltic) ar avioreisu BT-712 (Stambula-Rīga) atveda nepilngadīgu Turcijas pilsoni /pers. G/, dzimušu 1997.gada 3.aprīlī, kas uzrādīja Turcijas speciālo pasi Nr.pase Nr.(derīguma termiņš norādīts no 2009.gada 6.maija līdz 2013.gada 5.maijam), kuras derīguma termiņš vismaz par trim mēnešiem nepārsniedza paredzēto uzturēšanās laiku Latvijas Republikā, tādējādi pase nebija atzīstama par derīgu ceļošanas dokumentu.

2013.gada 8.aprīlī Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes lidostas "Rīga" robežkontroles punkta amatpersona sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu AA Nr.047905 par to, ka pārvadātājs 2013.gada 8.aprīlī atveda personu bez derīga ceļošanas dokumenta (pases derīguma termiņš mazāks par trīs mēnešiem).

Tādējādi pārvadātājs pārkāpis Imigrācijas likuma (turpmāk - IL) 21.panta pirmo daļu un izdarījis Latvijas administratīvā pārkāpuma kodeksa (turpmāk – LAPK) 114^2.pantā noteikto pārkāpumu (lietas 20.lapa).

2013.gada 24.aprīlī Valsts robežsardze pieņēma lēmumu Nr.829-900-AA047905, ar kuru Air Baltic piemēroja naudas sodu Ls 1900 (lietas 21.lapa).

Nepiekrītot lēmumam Nr.829-900-AA047905, sūdzības iesniedzējs to apstrīdēja Valsts Robežsardzes pārvaldē.

Ar Valsts robežsardzes priekšnieka 2013.gada 4.jūnija lēmumu Nr.87 (turpmāk – Lēmums) tika grozīts Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes 2013.gada 24.aprīļa lēmums Nr.829-900- AA047905 par piemēroto naudas sodu no Ls 1900 un Ls 1700 (lietas 42.-55.lapa).

Nepiekrītot Lēmumam Air Baltic iesniedza sūdzību Rīgas rajona tiesā.

Ar Rīgas rajona tiesas 2013.gada 21.oktobra spriedumu Air Baltic sūdzība par Lēmuma atcelšanu noraidīta.

Tiesa spriedumā norādījusi, ka lietā nav strīda par to, ka sūdzības iesniedzējas darbībās lēmumā minētajā gadījumā ir saskatāmi visi LAPK 114^2.pantā paredzētie pārkāpuma sastāva objektīvo pusi veidojošie elementi.

Lietā nav strīda par to, ka ir pārvadāts tāds valsts pilsonis, kurš nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts pilsonis. Sūdzības iesniedzējs 2013.gada 8.aprīlī no Stambulas uz Rīgu atveda nepilngadīgu Turcijas pilsoni /pers. G/, dzimušu/datums/, kas uzrādīja Turcijas speciālo pasi ar derīguma termiņu no 2009.gada 6.maija līdz 2013.gada 5.maijam.

Turcijas speciālo pasu turētāji nav pakļauti vīzu režīma prasībām, taču minētā Līguma 5.pants paredz, ka atbrīvojums no vīzu prasības

neatbrīvo Līgumslēdzēju Pušu diplomātisko, speciālo (tikai Turcijas pilsoņu), dienesta un pilsoņu (tikai Latvijas pilsoņu) pasu turētājus no pienākuma ievērot otras Līgumslēdzējas Puses valsts teritorijā spēkā esošos likumus un noteikumus.

Persona bija tiesīga ieceļot Latvijā bez vīzas vai uzturēšanās atļaujas, taču pārvadātājam bija jāievēro, ka attiecībā pret personai piemērojamas IL 4.panta pirmās daļas 1.punkta d) apakšpunkta prasības, proti, ka pases derīguma termiņam ir jābūt vismaz par trim mēnešiem garākam par paredzēto uzturēšanās termiņu Latvijā, lai pase būtu atzīstama par derīgu ceļošanas dokumentu.

Saskaņā ar IL 1.panta 2.punktu ceļošanas dokuments ir personu apliecinošs dokuments, kas saskaņā ar Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem, šo likumu un citiem normatīviem aktiem tā turētājam dod tiesības šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu.

IL 4.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka ārzemnieks ir tiesīgs ieceļo un uzturēties Latvijas Republikā, ja viņam vienlaikus ir derīgs ceļošanas dokuments. Ceļošanas dokuments ir derīgs, ja: d) tā derīguma termiņš vismaz par trim mēnešiem pārsniedz paredzēto uzturēšanās laiku Latvijas Republikā vai citas Šengenas līguma dalībvalsts teritorijā.

Tiesa konstatēja, ka LAPK 114^2.pants attiecas uz ļoti atšķirīgām situācijām – gan tādām, kad atvestajai personai ir ceļošanas dokumenti, taču tie neatbilst visām normatīvo aktu prasībām, gan arī tādām, kad pārvadātājs uz Latvijas Republiku ir atvedis personas, kurām vispār nav ceļošanas dokumentu un kurām nav nekādu iespēju saņemt ieceļošanai Latvijas Republikā paredzētos dokumentus. No atbildētājas norādītā izriet, ka šīs normas mērķis ir nepieļaut nelegālo imigrāciju.

Tas izriet arī no Padomes 2001.gada 28.jūnija Direktīvas 2001/51/EK, ar kuru papildina 26.pantu Konvencijā, ar ko īsteno 1985.gada 14.jūnija Šengenas Līgumu. Atbilstoši šīs direktīvas preambulai, lai efektīvi apkarotu nelegālo imigrāciju, svarīgi, lai visas dalībvalstis ieviestu noteikumus, ar ko nosaka saistības pārvadātājiem, kuri ieved ārvalstniekus dalībvalstu teritorijā.

Līdz ar to tiesas ieskatā, lai noteiktu, vai izdarītais pārkāpums ir atzīstams par maznozīmīgu, ir jāvērtē, vai šis pārkāpums varēja radīt nelegālās imigrācijas risku.

Tiesas ieskatā izskatāmajā lietā nelegālās imigrācijas risks ir niecīgs. Atvestajai personai bija derīga pase, kuras derīguma termiņš beidzās 27 dienas pēc šīs personas ielidošanas Rīgas lidostā. Tāpat tiesa konstatēja, ka persona lidoja vairāku studentu grupā, uz Latvijas augstskolas sadarbībā ar starptautisko organizāciju "Junior Achievement" rīkotu festivālu. Līdz ar to tiesas ieskatā ir ļoti niecīga iespēja, ka šī persona būtu vēlējusies nelegāli palikt Latvijas Republikā.

Tomēr jāņem vērā, ka šajā gadījumā nebija ievērotas IL 4.panta pirmās daļas 1.punkta „d" apakšpunkta prasības par to, ka ceļošanas dokumenta derīguma termiņam vismaz par trim mēnešiem jāpārsniedz paredzēto uzturēšanās laiku Latvijas Republikā. Tātad tika pārkāpti noteikumi par ieceļošanas kārtību. Ja pie šādiem apstākļiem pārkāpumu vienmēr atzītu par maznozīmīgu, tad faktiski varētu atzīt, ka IL 4.panta pirmās daļas 1.punkta „d" apakšpunktu var neievērot.

Tiesa uzskatīja, ka šāda veida lietās administratīvo pārkāpumu ir pamats atzīt par maznozīmīgu tikai tad, ja var konstatēt, ka nelegālās imigrācijas risks ir bijis niecīgs un pastāv vēl kādi papildus apstākļi, kas liecina par pārkāpuma maznozīmīgumu. Tā, piemēram, Administratīvā apgabaltiesa ir atzinusi pārkāpumus par maznozīmīgiem lietās, kur pasažierim, kuru pieteicēja atvedusi, ir bijusi gan derīga pase, gan vīza, vienīgi vīza bijusi ielīmēta iepriekšējā (anulētā) pasē, jo tiesiskais regulējums par šādām situācijām bija neskaidrs (sk. Administratīvās apgabaltiesas 2011.gada 18.marta sprieduma lietā Nr.A42582008 13.-14.punkts un 2011.gada 25.marta sprieduma lietā Nr.A42759908 26.-27.punkts).

Tiesas ieskatā izskatāmajā lietā šādu papildus apstākļu nav. Par tādiem nevar atzīt pieteicējas noslēgto līgumu par dokumentu pārbaudi Stambulas lidostā, jo pases derīguma termiņu ir vienkārši pārbaudīt un līdz ar to nav pamata apgalvot, ka šāda pienākuma izpilde var radīt kādas īpašas grūtības. Tiesa uzskata, ka arī tas, ka personai ar Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes priekšnieka mutisko atļauju, humāno apsvērumu dēļ, atļauts ieceļot Latvijā, nevar būt par iemeslu, lai atzītu, ka pārkāpums ir maznozīmīgs. Līdz ar to tiesa secina, ka nav objektīva pamata izskatāmajā lietā pārkāpumu atzīt par maznozīmīgu.

Ja pārkāpums objektīvi nav uzskatāms par maznozīmīgu, tad tā atzīšana par maznozīmīgu ir vērtējama kā prettiesiska rīcība. Un personai nav tiesību, pamatoties uz tiesiskās vienlīdzības principu, prasīt no iestādes vai tiesas prettiesisku rīcību.

Tiesa uzskatīja, ka sūdzības iesniedzēja izdarītais pārkāpums nav formāls un situācija, kad personai nav derīga vīza ieceļošanai Latvijas Republikā, pēc sava rakstura rada būtisku apdraudējumu ar likumu aizsargātajām valsts migrācijas politikas interesēm, un pārkāpuma maznozīmīguma atzīšanai nepietiek ar apstākli, ka pārkāpuma rezultātā nav radušās negatīvas sekas.

Kā jau tiesa vairākās līdzīgās lietās ir atzinusi, juridiskas personas rīcība un atbildība par pieļautajām kļūdām, kas rezultējas pārkāpuma izdarīšanā, vienmēr ir kāda konkrēta cilvēka rīcības sekas. Tādējādi juridiskai personai nereti jāuzņemas atbildība par to pārstāvošo personu prettiesisko darbību vai bezdarbību. Pārkāpumi gaisa pārvadājumu jomā ir specifiska pārkāpumu grupa, kuru tiešais pārkāpējs faktiski nav pati aviokompānija, bet gan indivīds, kas veic faktisko dokumentu pārbaudi. Tomēr tiesa ņēma vērā to, ka šajā lietā Air Baltic nav darījusi visu iespējamo, lai novērstu līdzīgu situāciju atkārtošanos nākotnē.

Saskaņā ar IL 21.panta pirmo daļu pārvadātājs pārliecinās par to, ka ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti.

Čikāgas 1944.gada Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju 9.pielikuma „Pārvadātāju atvieglošanas pasākumi" (turpmāk - Konvencijas 9.pielikums) 1.nodaļā iekļauts skaidrojums, kas ir persona ar nederīgiem ceļošanas dokumentiem - persona, kas ceļo vai mēģina ceļot: a) izmantojot ceļošanas dokumentu, kam beidzies derīguma termiņš, vai ar nederīgu vīzu; b) izmantojot neīstu, viltotu vai pārveidotu ceļošanas dokumentu vai vīzu; c) izmantojot citas personas ceļošanas dokumentu vai vīzu; d) bez ceļošanas dokumenta vai e) bez vīzas, ja tāda nepieciešama.

Tiesa vērtēja, vai Air Baltic piemērotais administratīvā soda apmērs Ls 1700 uzskatāms par samērīgu.

LAPK 114^2. panta sankcija ir noteikta amplitūdā no Ls 1700 līdz Ls 2800 par katru atvesto personu. Iestāde Air Baltic par konkrēto pārkāpumu ir samazinājusi naudas sodu no Ls 1900 uz Ls 1700.

LAPK 32.pants paredz, ka sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem. Uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar LAPK 22.pantu administratīvais sods ir atbildības līdzeklis un tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī lai tiklab pārkāpējs, kā arī citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

Tādējādi tiesa atzina, ka, nepastāvot atbildību mīkstinošam apstāklim un pastāvot atbildību pastiprinošam apstāklim, naudas sods Ls 1700 apmērā, kas ir panta minimāla sankcija, ir atzīstams par samērīgu un pārkāpumam atbilstošu.

Par minēto pirmās instances tiesas spriedumu Air Baltic pilnvarotais pārstāvis Ā.Kakstāns iesniedzis apelācijas sūdzību, kurā lūdz pirmās instances tiesas spriedumu atzīt par prettiesisku vai atzīt pārkāpumu par maznozīmīgu un izteikt mutvārdu aizrādījumu.

Sūdzībā norādīts, ka spriedumā ir paviršī analizēta pati vīza, kas saistīts ar pārkāpuma fiksēšanas brīdī Air Baltic atņemto iespēju pilnvērtīgi piedalīties procesā. Daļēji tas saistīts ar to, ka Valsts robežsardzes Rīgas pārvalde jau sākotnēji nedeva iespēju Air Baltic pilnvērtīgi aizstāvēt savas tiesības pienācīgā procesuālā kārtībā, jo fiksējot ,,nelegālo imigrantu" pārvadātājam netika dota iespēja (pēc analoģijas ar kriminālprocesu) realizēt savu aizstāvību.

Pirmkārt, Valsts robežsardzes Rīgas pārvalde nedeva pārvadātājam procesuālās iespējas pilnvērtīgi aizstāvēt savas tiesības saistībā ar gadījumu. Kā vairākkārt ir norādījis Valsts robežsardzes priekšnieks, pārvadātājam ir jāvar pierādīt, ka pastāv kādi īpaši apstākļi, kāpēc Persona tika ielaista uz reisu. Atņemot šīs tiesības, Valsts robežsardzes Rīgas pārvalde ir rīkojusies prettiesiski, tāpēc lēmums ir prettiesisks un atceļams saistībā ar būtisku procesuālo pārkāpumu.

Kā redzams no lietas materiāliem, pārvadātājam nav dota iespēja piedalīties pierādījumu nodrošināšanā un saņemt paskaidrojumus no pasažiera. Pārvadātājam netika dota iespēja norādīt uz mīkstinošiem apstākļiem, kā rezultātā lēmumā atspoguļots, ka tādi apstākļi nepastāvot. Tas ir rupjš procesuālais pārkāpums, kurš pats par sevi noved pie Lēmuma prettiesiskuma. Šāda situācija noveda pie tā, ka arī tiesā Air Baltic nebija iespēju pilnvērtīgi sevi aizstāvēt, izvērtējot lietas apstākļus.

Otrkārt, Pārvadātājam ir atņemta iespēja pasažierim norādīt uz apstākļiem, kuri attiecīgajam pasažierim ir jāsniedz Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldei, liedzot pārvadātājam procesuālo vienlīdzību (pēc būtības liedzot pilnvērtīgu tiesības uz aizstāvību). Paskaidrojumu pieņēma Valsts robežsardze, bet Air Baltic nav zināms, ko pasažieris spētu teikt, ja Air Baltic būtu bijusi iespēja sazināties ar pasažieri un saņemt kādus paskaidrojumus un pamatojumus.

Šie divi būtiskie procesuālie pārkāpumi padara lēmumu par prettiesisku un atceļamu.

Air Baltic neuzskata par nepamatotu, ka piemērotais naudas sods ir vērsts uz pareizo mērķi, par kuru šāds sods likumā noteikts.

Par apelācijas sūdzību Valsts robežsardze iesniegusi paskaidrojumu, kurā norāda, ka Air Baltic apelācijas sūdzība ir noraidāma šādu iemeslu dēļ.

1. Iesniedzējs sūdzībā norāda, ka nepastāvot nelegālo imigrāciju uzrādošiem apstākļiem, nebūtu pamata piemērot sodu par nelegālo imigrāciju (sk. Sūdzības 3.1pp. 5.rindk.).

Valsts robežsardze norāda, ka pārvadātājam uzliktais pienākums pārliecināties par to, ka ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti izriet, ne tikai no Imigrācijas likuma 21.panta regulējuma, bet arī no likuma "Par aviāciju", proti, likuma "Par aviāciju" 112.panta pirmā daļa noteic, ka gaisa kuģa ekspluatants ir atbildīgs par to, lai no ārvalstīm uz Latvijas Republiku vai no Latvijas Republikas uz ārvalstīm netiktu pārvadātas personas bez ieceļošanai attiecīgajā valstī derīgiem dokumentiem. Minētā panta otrā daļa paredz, ka gaisa kuģa ekspluatants, kas no ārvalstīm uz Latvijas Republiku vai no Latvijas Republikas uz ārvalstīm nogādājis personu bez ieceļošanai attiecīgajā valstī derīgiem dokumentiem, nodrošina minētās personas nogādāšanu atpakaļ un sedz visus ar tās aizturēšanu saistītos izdevumus.

Papildus paskaidrojam, ka Valsts robežsardze pilnībā pievienojas Administratīvās apgabaltiesas 2013.gada 19.augusta spriedumā lietā Nr.142116210 [11] punktā secinātajam, ka izskatāmajā gadījumā likumdevējs ir izvērtējis šāda pārkāpuma raksturu un atzinis, ka šāda darbība pati par sevi ir administratīvi sodāma, nosakot konkrētu sodu, neatkarīgi no faktiskā apdraudējuma sabiedrības interesēm kopumā. (...) Kā jau to atzinusi pirmās instances tiesa, situācijā, kad personai nav derīga vīza ieceļošanai Latvijas Republikā, turklāt to ir ļoti vienkārši konstatēt, pārvadātāja atbrīvošana no administratīvās atbildības būtu nesamērīga un nelietderīga, jo pārkāpums ir būtisks.

Ņemot vērā minēto, Valsts robežsardzes ieskatā, arī konkrētajā gadījumā likumdevējs ir izvērtējis konkrētā pārkāpuma raksturu un ir atzinis, ka šāda darbība pati par sevi ir administratīvi sodāma, jo iesniedzējs ar savu prettiesisko rīcību ir ignorējis Šengenas zonā noteikto ārzemnieku pārvadāšanas kārtību, un to, ka personas ieceļošana Šengenas teritorijā nav atļauta.

Valsts robežsardze norāda, ka LAPK normās tiesībpārkāpumi formulēti tā, ka administratīvā atbildība draud par kāda priekšraksta pārkāpšanu vai tā neievērošanu, kas izpaužas darbībā vai bezdarbībā (rīcībā). Tas nozīmē, ka jābūt kādam citam administratīvajam tiesību aktam, kas šo darbību reglamentē, un tajā izteiktā priekšraksta neizpildīšanas juridiskās sekas ir administratīvā soda piemērošana saskaņā ar LAPK atbilstošo pantu vai panta daļu (Krastiņš U. Konceptuāli par vainu administratīvajās tiesībās, Jurista. Vārds, Nr.23 (476),

2007. gada 5. jūnijs).

Attiecīgi secināms, ka, ja Imigrācijas likuma 21.panta pirmajā daļā un likuma ,,Par aviāciju" 112.panta pirmajā daļā ir uzlikts pārvadātājam pienākums, kuru tas nepilda, bet LAPK 114.^{2} pantā pārvadātājam ir paredzēts naudas sods par personu bez derīgiem dokumentiem pārvadāšanu, tad Imigrācijas likuma 21.panta un likuma ,,Par aviāciju" 112.panta normu, kas pārvadātājam nosaka konkrētu pienākumu nepieļaut šādu personu pārvadāšanu, neievērošana ir administratīvi sodāma.

Dokumenti ieceļošanai Latvijā izskatāmajā gadījumā personai nebija derīgi, jo personai nebija derīga ceļošanas dokumenta, kas nepieciešams Latvijas valsts robežas šķērsošanai.

Administratīvā soda mērķi definē LAPK 22.pants, kurš nosaka, ka administratīvais sods ir atbildības līdzeklis un tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī, lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus. Tomēr, administratīvā soda piemērošana nenovērš ar administratīvo pārkāpumu radītās kaitīgās sekas un neatjauno to situāciju, kāda būtu bijusi, ja konkrētais pārkāpums nebūtu noticis. Līdz ar to secināms, ka administratīvā pārkāpuma konstatēšana un administratīvā lietvedība saistās ne tikai ar administratīvā soda piemērošanu, bet arī ar tiesiskās situācijas, kāda tā būtu, ja pārkāpums nebūtu noticis - atjaunošanu.

Tiesību literatūrā, piemēram, A.Stučka norāda, ka tiesībpārkāpums pārkāpj intereses, kuras tiek aizsargātas ar tiesību normu, un līdz ar to nodara kaitējumu sabiedriskajām un personiskajām interesēm, noteiktai tiesību kārtībai. Valstij, sabiedrībai vai personai vienaldzīgo pārkāpumu nav (Stučka A. Administratīvās tiesības. Rīga: Juridiskā koledža, 2006.,-198. lpp.).

No minētā secināms, ka pārvadātāja izdarītais administratīvais pārkāpums pats par sevi nodara kaitējumu sabiedriskajām interesēm, kā arī noteiktajai tiesiskajai kārtībai, tādējādi radot nelabvēlīgas tiesiskas sekas.

Valsts robežsardzes ieskatā, tam, vai pārkāpumam ir formāls sastāvs un vai tas ir radījis kādas sekas vai nē, konkrētā gadījumā pie 40 pārkāpumiem gada laikā nav nozīmes. Pretējā gadījumā zaudētu jēgu tās tiesību normas, kas atļauj pārvadāt tikai tādas personas, kurām ir nepieciešamie dokumenti, un tas veicinātu tiesisko nihilismu sabiedrībā, radītu iespaidu, ka pārvadātājam ārzemnieka noteiktā ieceļošanas kārtība un prasības pēc derīgiem ieceļošanas dokumentiem, kas noteikta Imigrācijas likumā, nav stingri jāievēro, un ka arī citas personas uz Latviju var vest trešo valstu valsts piederīgos bez derīga ceļošanas dokumenta.

Jānorāda, ka derīga ceļošanas dokumenta konstatēšana ir vienkārša. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, Valsts robežsardzes ieskatā, pārvadātāja pieļauto administratīvo pārkāpumu nevar atzīt par mazsvarīgu.

2. Iesniedzējs sūdzībā norādījis, ka izdarāms secinājums, ka persona (šeit un turpmāk ar minēto saprotams Turcijas pilsonis /pers. G/, dzimis 1997.gada 3.aprīlī) ir godprātīgs pilsonis, kas godīgi dzīvo un (sk. sūdzības 4.lpp. 3.rindk.), ka tikai niansētas juridiskās izpratnes trūkums novedis pie nejaušas kļūdas, un vidusmēra pasažierim nebūtu jābūt imigrācijas tiesību speciālistam.

Valsts robežsardze norāda, ka šādam iesniedzēja pasažieru iedalījumam nav nekādas būtiskas nozīmes lietā. Konkrētajā gadījumā administratīvā pārkāpuma subjekts ir pārvadātājs. Iesniedzējs varēja jau pirms personas pārvadāšanas atturēt personu no brauciena uz Latviju, kā arī norādīt uz to, ka persona Latvijā ieceļot nav tiesīga. Šāda rīcība novērstu personas un arī pārvadātāja tiesību pārkāpumu, un novērstu situāciju, ka jaunietim ilgstoši jāatrodas robežkontroles punktā bez tiesībām ieceļot Latvijā.

Līdz ar to tiesu praksē ir atzīts, ka pie līdzīgiem lietas faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, kad iesniedzējs ir atvedis personu bez ieceļošanas tiesībām, pārvadātājs ir vainojams administratīvajā pārkāpumā un ir administratīvi sodāms. Iesniedzējs nevar savu atbildību deleģēt citām personām, tā kā administratīvā pārkāpuma subjekts ir pārvadātājs.

Iesniedzējs sūdzībā norādījis, ka Valsts robežsardzei bargi sodot pasažierus, tiktu samazinātas pasažieru prettiesiskās vēlmes ieceļot Latvijas Republikā bez derīgiem ceļošanas dokumentiem, un pārliecināties par dokumentu atbilstību.

Konkrētajā gadījumā visa atbildība un viss slogs pārcelts uz pārvadātāju (sk. sūdzības 6.1pp. 2.rindk.).

Valsts robežsardze norāda, ka saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 15.marta Regulas (EK) Nr. 562/2006, ar kuru ievieš Kopienas Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (turpmāk - Šengenas Robežu kodekss) 13.panta 1.punktu trešās valsts valsts piederīgajiem, kas neatbilst 5.panta 1.punktā izklāstītiem ieceļošanas nosacījumiem, un nepieder pie to personu kategorijas, uz ko attiecas 5.panta 4.punkts, atsaka ieceļošanu dalībvalstu teritorijās. Minētā panta 4.punkts noteic, ka robežsargi nodrošina, ka trešās valsts valsts piederīgais, kas saņēmis ieceļošanas atteikumu, neieceļo attiecīgās dalībvalsts teritorijā.

Līdz ar to personas robežpārbaudē uzrādītajiem dokumentiem bija jāatbilst normatīvo aktu prasībām. Saskaņā ar minētajām tiesību normām, Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes amatpersonām, konstatējot minēto dokumentu neatbilstību tiesību normu prasībām, bija jāatsaka personai ieceļošana Latvijā, pamatojoties uz Imigrācijas likuma 18.panta pirmo daļu, un persona jānosūta atpakaļ uz valsti, no kuras tā izceļojusi, jeb jānosūta uz kādu trešo valsti, kurā viņa ieceļošana ir garantēta.

Normatīvie akti konkrētajā gadījumā neparedz administratīvā soda piemērošanu personai, savukārt no Čikāgas 1944.gada Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju 9.pielikuma ,,Pārvadātāju atvieglošanas pasākumi" (turpmāk - Konvencijas 9.pielikums) 3.33.punkta izriet, ka gaisa kuģu ekspluatanti iekāpšanas vietā veic nepieciešamos piesardzības pasākumus, lai nodrošinātu, ka pasažieriem ir tranzītvalsts un galamērķa valsts Konvencijas 9.pielikuma 3.nodaļā aprakstīto pārbaužu vajadzībām pieprasītie dokumenti. Konvencijas 9.pielikuma 3.43. un 3.45.punkti noteic, ka gaisa kuģa ekspluatants

ir atbildīgs par no gaisa kuģa izkāpjošo pasažieru un apkalpes locekļu uzraudzīšanu un aprūpi no brīža, kad viņi pamet gaisa kuģi, līdz brīdim, kad viņi atbilstoši 3.42.punktam ir pielaisti pārbaudei un, ka gaisa kuģa ekspluatanta atbildība par pasažieru uzraudzību un aprūpi beidzas brīdī, kad šādas personas tiek ielaistas valstī.

Minētais sasaucas arī ar konvencijas, ar kuru īsteno Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdību, Vācijas Federatīvās Republikas valdības un Francijas Republikas valdības 1985.gada 14.jūnija Šengenas Līgumu par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām (1990.gada 13.jūnijs) (turpmāk -Šengenas konvencija) 26.panta 1.punktā noteikto, kas paredz, ka ievērojot saistības, kas izriet no pievienošanās Ženēvas 1951.gada 28.jūlija Konvencijai par bēgļa statusu, kas grozīta saskaņā ar Ņujorkas 1967.gada 31.janvāra Protokolu, Līgumslēdzējas puses apņemas savos likumos ieviest šādus noteikumus:

a) ja ārvalstniekam atsaka ieceļošanu kādas Līgumslēdzējas puses teritorijā, pārvadātājam, kas to pa gaisa, jūras vai sauszemes ceļu ir nogādājis līdz ārējai robežai, par to tūlīt jāuzņemas atbildība. Pēc to iestāžu pieprasījuma, kas veic robežas uzraudzību, pārvadātājam ārvalstnieks ir jānogādā trešā valstī, no kurienes tas atvests, trešā valsti kas izdevusi ceļojuma dokumentu, ar kuru tas ceļojis, vai jebkurā citā trešā valstī, kurā tā ielaišana ir garantēta;

b) pārvadātājam ir jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu, ka pa gaisa vai jūras ceļu vestam ārvalstniekam ir ceļojuma dokumenti, kas vajadzīgi, lai ieceļotu Līgumslēdzēju pušu teritorijā.

Minētā panta 2.punkts paredz, ka ievērojot saistības, kas izriet no Ženēvas 1951.gada 28.jūlija Konvencijai par bēgļa statusu, kas grozīta saskaņā ar Ņujorkas 1967.gada 31.janvāra Protokolu, Līgumslēdzējas Puses, ievērojot konstitucionālās tiesības, apņemas ieviest sankcijas pret pārvadātājiem, kas pa gaisa vai jūras ceļu no trešās valsts to teritorijā nogādā ārvalstniekus, kuriem nav vajadzīgo ceļojuma dokumentu. Minētās tiesību normas Šengenas konvencijā nepārprotami norāda uz pārvadātāja atbildību par pārvadātās personas atvešanu ar nederīgiem ceļošanas dokumentiem un turpmākām saistībām, kas izriet no administratīvā pārkāpuma.

Līdz ar to, iesniedzēja argumenti nav pamatoti un ir noraidāmi, tā kā minētais Šengenas Robežu kodeksa regulējums neparedz citādu rīcību, kā vienīgi to, kas noteikta Šengena Robežu kodeksa 13.pantā, savukārt LAPK $114.^2$ pants paredz iesniedzēja atbildību.

Administratīvā apgabaltiesa 2011.gada 10.oktobra spriedumā lietā Nr.A42702809 [13] punktā norāda, ka pārvadātāja paļāvība, ka (...) starptautiskās lidostas darbinieki, pārbaudot pasažieru dokumentus reģistrācijas brīdī, pildīs savus pienākumus ar pienācīgu rūpību, nav publiski tiesiskas aizsardzības vērta. Lēmumā piemērotās LAPK $114.^2$ panta normas subjekts ir tieši pārvadātājs, kurš savu atbildību nevar deleģēt citai personai. Nav nozīmes, vai par to, vai pārvadātajām personām ir robežas šķērsošanai nepieciešamie ceļošanas dokumenti, pārliecinās pats pārvadātājs vai ar citas personas starpniecību, vai pat nepārliecinās vispār, ja paļaujas, ka pārvadājamās personas ir pietiekami informētas un likumpaklausīgas. Apgabaltiesa citastarp piekrīt iestādei, ka A.K. (šeit ar minēto saprotams konkrētais ārzemnieks) savam izvēlētajam ceļošanas maršrutam un nepieciešamībai ieceļot Šengenas valstu teritorijā bez vīzas robežpārbaudes laikā iestādē nenodrošināja pierādījumus, uz kuru pamata iestāde būtu tiesīga personai izsniegt vīzu uz robežas. Pierādījumu vākšana šajā jautājumā nav iestādes kompetencē.

Līdz ar to secināms, ka tiesu praksē ir atzīts, ka iesniedzējs nevar deleģēt savu atbildību par savu pienākumu nepildīšanu, kas noteikta Imigrācijas likuma 21 .pantā un likumā ,,Par aviāciju" 112.pantā, ne Valsts robežsardzei, ne personai. Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk - Satversme) 64.pants noteic, ka likumdošanas tiesības pieder Saeimai. Valsts robežsardzes kompetencē neietilpst vērtēt konkrētā normatīvā akta izpildes iespējas un tā pieņemšanas nepieciešamību un ietekmi.

Minētais sasaucas ar augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta spriedumā norādīto, ja likumdevējs ir pieņēmis imperatīvu normu (...), tad likumdevējs jau sākotnēji ir izvērtējis sabiedrības un atsevišķas personas tiesiskās intereses (sk. 2004.gada 9.marta spriedumu lietā Nr. SKA-10, skat. arī 2004.gada 19.oktobra spriedumu lietā Nr. SKA-176).

No Satversmes 1. panta izriet varas dalīšanas princips, atbilstoši kuram likumdevēja izdotie normatīvie akti iestādei ir saistoši. Valsts robežsardze nevar ignorēt likumdevēja noteiktās imperatīvās tiesību normas, kas paredz konkrēta satura lēmuma pieņemšanu, atsakot personai ieceļošanu Latvijā, bet pārvadātajam nosakot administratīvo atbildību un naudas soda robežas, ja ir iestājušies tiesību normā paredzētie priekšnoteikumi.

Pie tam pārvadātājam pirms lidojuma vajadzēja un tas varēja atturēt personu no mēģinājuma ieceļot Latvijas Republikā, norādot uz vīzas neesamību.

Administratīvās apgabaltiesa spriedumā lietā Nr.A42585808 (turpmāk -Spriedums lietā Nr.A42585808) Valsts robežsardzes apelācijas sūdzību atzina par pamatotu un Valsts robežsardzes 2008.gada 24.aprīļa lēmumu Nr.83 (turpmāk - Lēmums Nr.83) atstāja negrozītu. Minētā tiesa norādījusi (sk. Sprieduma lietā Nr.A42585808 12.punkta 4.rindkopu), ka no minētajām tiesību normām izriet (šeit ar minēto saprotams LAPK 114^2. pants un Imigrācijas likuma 21.pants, kā arī Imigrācijas likuma 1.panta 7.punkts), ka pieteicējam kā pārvadātājam ir pienākums pārliecināties par to, vai personai, kuru tā pārvadā, ir Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamie ieceļošanas dokumenti; gadījumā, ja sabiedrība no trešajām valstīm uz Latvijas Republiku pārved personas bez ieceļošanai nepieciešamajiem dokumentiem, pieteicējam kā pārvadātājam ir paredzēta arī atbildība par šādu darbību pieļaušanu. Lai pieteicēju sauktu pie administratīvās atbildības pēc LAPK $114.^2$ panta, jābūt pierādītam, ka pieteicējs pārvadājis personu uz Latvijas Republiku no valsts, kura nav Eiropas Savienības valsts vai Eiropas Ekonomiskās zonas dalībvalsts, un personai nav Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamo ceļošanas dokumentu. Spriedumā lietā Nr.A42585808 (sk. Sprieduma lietā Nr.A42585808 13.punkta 5.rindkopu) secināts, ka likumdevējs pārvadātājam uzlicis pienākumu pārbaudīt personai ne tikai ceļošanai derīgus dokumentus, bet arī konkrētajā valstī ieceļošanai nepieciešamos dokumentus - pasi un vīzu, tādējādi nepieļaujot tādu personu pārvadāšanu, kuras vēlas ieceļot valstī bez robežas šķērsošanai nepieciešamajiem dokumentiem.

Valsts robežsardze pievienojas arī Rīgas apgabaltiesas 2013.gada spriedumā lietā Nr. 142271811 4.1pp. 1.rindkopā secinātajam, ka (...) fakts, ka personas aiz humāniem apsvērumiem, proti, lai tā neciestu lidostas darbinieku un pārvadātāja vainas dēļ, tiek ielaista

Latvijas Republikā, vēl nenozīmē to, ka pilnībā tiek izslēgts nelegālās imigrācijas risks, jo apdraudējums Latvijas Republikas valsts interesēm sastāv visos gadījumos, kas pārvadātājs atvedis ārzemnieku bez ieceļošanai Latvijas Republikā derīgiem dokumentiem (...).

3. Iesniedzējs sūdzībā norādījis, ka pārvadājot 3.miljonus pasažierus, līdz ar to pieļauto pārkāpumu skaits nav pamats administratīvā soda piemērošanai (sk. 5.1pp. 3.rindkopu).

Valsts robežsardze norāda, ka saskaņā ar LAPK 114.^{2} pantu pārkāpējs tiek saukts pie administratīvās atbildības tikai par tādu valstu pilsoņu pārvadāšanu, kuras nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis, no šīm valstīm uz Latvijas Republiku, ja minētajām personām nav Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamo ceļošanas dokumentu un ja to veicis pārvadātājs ar jūras, gaisa vai sauszemes transportu. Tātad administratīvā atbildība iestājas tikai tad, ja pasažieris ir trešo valstu valsts piederīgais, kas tiek ievests no trešās valsts. Ņemot vērā to, ka iesniedzēja pasažieru lielākā daļa ir Eiropas Savienības pilsoņi vai ārzemnieki, kas ceļo no Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstīm, pārbaudāmo pasažieru apjoms, par kuru prettiesisku pārvadāšanu būtu iespējams piemērot sodu ir ievērojami mazāks, jāņem vērā, ka minētā prasība attiecas ne tikai uz iesniedzēju, bet arī citām aviokompānijām, kuru pārvadājumu apjoms ir daudz lielāks vai daudz mazāks nekā iesniedzējam, un ir attiecināms uz visām valstīm visā Šengenas teritorijā.

Valsts robežsardzes ieskatā, par normatīvajos aktos noteikto pienākumu pienācīgu izpildi var liecināt tikai tas, ka tiesību subjekts nav pieļāvis pārkāpumus vai to īpatsvars robežojas ar atsevišķiem gadījumiem.

Valsts robežsardze pievienojas Administratīvās apgabaltiesas 2013.gada 30.augusta spriedumā lietā Nr.142112410 [11.1] punktā norādītajam, proti, tiesa norāda, ka sūdzības iesniedzēja apelācijas sūdzībā argumentē, ka pārkāpums atzīstams par maznozīmīgu, jo pārkāpums veidojas objektīvu apstākļu ietekmē, proti, ka sūdzības iesniedzējai nav iespējams pārbaudīt to, vai persona tiek atvesta uz Latviju ar ceļošanai derīgiem dokumentiem. Apgabaltiesa, tāpat kā pirmās instances tiesa, secina, ka minētie apstākļi ir subjektīvi, no sūdzības iesniedzējas atkarīgi apstākļi, proti, sūdzības iesniedzēja ir noslēgusi civiltiesiska rakstura līgumu, kurš ir atkarīgs no pušu, tostarp sūdzības iesniedzējas, gribas. Tāpēc, ja sūdzības iesniedzējai ir labi zināms tiesiskais regulējums un pienākumi, kas no tā izriet, tad tai bija jādara viss iespējamais, lai noslēgtu tāda satura līgumu, kas ļauj sūdzības iesniedzējai pildīt Latvijas Republikas likumus, kā arī Eiropas Savienības normatīvos aktus. Apgabaltiesa no sūdzības un apelācijas sūdzības satura konstatē, ka sūdzības iesniedzēja nemaz necenšas nodrošināt ceļošanas dokumentu kontroli, jo uzskata šādu pienākumu par neizpildāmu. Ņemot vērā šādu sūdzības iesniedzējas attieksmi, mazāka apmēra soda piemērošana nesasniegs soda mērķi.

Līdz ar to minētie iesniedzēja argumenti nav pamatoti un ir noraidāmi.

4. Valsts robežsardze uzskata, ka pārvadātājs nav darījis visu iespējamo, lai novērstu līdzīgu situāciju atkārtošanos.

Valsts robežsardze norāda, ka, pirmkārt, parasti uz visiem pasažieriem neattiecas nosacījumi par dokumentu pārbaudi. Liela dala pasažieru ir Eiropas Savienības pilsoņi vai viņu ģimenes locekļi, uz kuriem minētās kontroles saskaņā ar Imigrācijas likuma 21.pantu nav attiecināmas. Otrkārt, Valsts robežsardzes rīcībā ir neoficiāla informācija, ka citas aviokompānijas (piemēram, aviokompānijas "Ryanair" un "LOT") arī pirms iekāpšanas lidmašīnā pasažieriem atkārtoti pārbauda ieceļošanas dokumentus, iekļaujoties lidostas noteiktajos pasažieru lēkāšanai atvēlētajos termiņos (piemēram, 30 minūtēs). Treškārt, jānorāda, ka salīdzinājumā ar 2010.gadu, kad fiksēto administratīvo pārkāpumu skaits sasniedza līdz pat 90 pārkāpumiem gada laikā, pārvadātājs veicot atsevišķus pasākumus ir panācis, ka 2012.gadā fiksēto administratīvo pārkāpumu skaits samazinājās līdz 39 pārkāpumiem.

Pie tam jānorāda, ka aviobiļetes noteiktam reisam lielākā daļā gadījumu tiek rezervētas 6 mēnešus iepriekš, līdz ar to pārvadātājam pastāv iespēja par vīzu režīma prasībām personu informēt laicīgi, lai konkrētais ārzemnieks trūkumus varētu novērst līdz lidojumam utt. Līdz ar to pārvadātājam ir milzīgas iespējas nodrošināt Imigrācijas likuma 21.panta prasību izpildi, ko, Valsts robežsardzes ieskatā, ir ņēmis vērā likumdevējs izdodot attiecīgo tiesību normu.

Tātad pārvadātāja rīcība dokumentu pārbaudes uzlabošanā ir iespējama, un Valsts robežsardzes piemērotie administratīvie sodi 2012.gadā bija sasnieguši likuma mērķi un bijuši pietiekami efektīvs un preventīvs pasākums. Taču sākot ar 2013.gadu iesniedzējs savu vainu līdzīgu administratīvo pārkāpumu izdarīšanā vairs neatzīst un savu rīcību nenožēlo, tikai deleģē savu atbildību citām personām. Arī fiksēto administratīvo pārkāpumu skaits 2013.gadā ir pieaudzis.

Ņemot vērā minēto, Valsts robežsardzes ieskatā, LAPK 21.panta regulējums konkrētajā gadījumā nav piemērojams.

5. Iesniedzējs norādījis, ka saskaņā ar LAPK, minimālais sods, ko Valsts robežsardze var noteikt, ir viens lats (sk. sūdzības 5.1pp. 1.rindk.).

Valsts robežsardze norāda, ka LAPK 32.panta pirmā daļa norāda, ka sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu. Konkrētajā gadījumā atbildība par personas pārvadāšanu, ja minētajai personai, kā konkrētajā gadījumā, nav Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamo dokumentu un ja to veicis pārvadātājs ar gaisa transportu, ir paredzēta LAPK 114.^{2} pantā.

LAPK Vispārējā daļā ir norādītas kādas vispār var būt naudas sodu robežas, kas noteiktas LAPK Speciālajā daļā. Tādējādi iesniedzēja argumenti un atsauce uz LAPK 26.pantu nav pamatoti un ir noraidāmi.

6. Iesniedzējs sūdzībā norāda, ka Valsts robežsardzes Rīgas pārvalde nav devusi iesniedzējam procesuālās iespējas pilnvērtīgi aizstāvēt savas tiesības saistībā ar gadījumu. Kā vairākkārt ir norādījusi Valsts robežsardze, pārvadātājam ir jāvar pierādīt, ka pastāv kādi īpaši apstākļi, kāpēc persona tika ielaista uz reisu. Atņemot šīs tiesības, Valsts robežsardzes Rīgas pārvalde ir rīkojusies prettiesiski, tāpēc lēmums ir prettiesisks un atceļams (sk. sūdzības 7.1pp. 3.rindk.).

Valsts robežsardzei nav saprotams minētais iesniedzēja arguments, ka Valsts robežsardzes Rīgas pārvalde nav devusi iesniedzējam procesuālās iespējas pilnvērtīgi aizstāvēt savas tiesības saistībā ar gadījumu.

No LAPK 260.panta otrā daļas izriet, ka personai, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ir tiesības kā personiski, tā ar aizstāvja palīdzību (juridiskajai personai - ar pārstāvja starpniecību) iepazīties ar visiem lietas materiāliem, izdarīt no tiem izrakstus, norakstus un izgatavot kopijas, piedalīties lietas izskatīšanā, sniegt paskaidrojumus, izteikt lūgumus, kā arī pārsūdzēt lietā pieņemto lēmumu.

No lietā esošajiem pierādījumiem, cita starp, pārvadātāja paskaidrojuma, protokola, Lēmuma un sūdzības izriet, ka iesniedzējam ir tikušas nodrošinātas visas viņa tiesības iesniegt paskaidrojumus un citus pierādījumus, kuriem ir būtiska nozīme konkrētās lietas izskatīšanā. Iesniedzējs ir pieaicināts pie protokola sastādīšanas un piedalījies lietas izskatīšanā, kā arī iesniedzējam ir tikušas nodrošinātas tiesības pārsūdzēt Lēmumu, ko pārvadātājs ir izdarījis. Iesniedzējs pirms Lēmuma pieņemšanas ir iesniedzis arī savu paskaidrojumu. Tādējādi iesniedzējam ir bijušus nodrošinātas visas procesuālās tiesības, kas noteiktas LAPK, un pārvadātājs varēja iesniegt savus paskaidrojumus un pierādījumus visā administratīvā pārkāpuma lietas lietvedības procesa periodā līdz pat sūdzības iesniegšanai.

Arī no sūdzības neizriet, ka iesniedzējs tai būtu pievienojis pierādījumus, kas apliecinātu faktu, ka konkrētajā gadījumā iesniedzēja darbībās nav konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs, vai šādai iesniedzēja rīcībai, atvedot personas bez Latvijas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamajiem dokumentiem, ir bijis kāds īpašs pamats vai attaisnojums.

Valsts robežsardze norāda, ka nesaskata procesuālus pārkāpumus Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes amatpersonu rīcībā, jo paskaidrojumi no iesniedzēja ir pieņemti pirms Lēmuma pieņemšanas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Konkrētajā gadījumā iesniedzējs nav pamatojis, kādi ir bijuši ,,nestandarta" vai ,,īpašie" apstākļi uz kā pamata pārvadātājs ir atkāpies no Imigrācijas likuma 21.pantā ietvertās prasības pārvadāt tikai tādas personas, kurām ir derīgi Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamie dokumenti.

Valsts robežsardze norāda, ka konkrētajā gadījumā nav konstatēti kādi īpaši apstākļi, kuru dēļ iesniedzējs būtu varējis uzskatīt, ka personai būtu bijis pamats saņemt atļauju ieceļot Šengenas teritorijā, tikai ierodoties Latvijā, un iesniedzējs uz šādu apstākļu esamību nevarēja paļauties. Uz minētajiem secinājumiem norādījusi arī Apgabaltiesa spriedumā lietā Nr.A42779108 [sk. Apgabaltiesas 2011.gada 24.novembra spriedumu lietā Nr.A42779108. [10.3] punktu].

Jānorāda, ka Valsts robežsardzei nav no normatīvajiem aktiem izrietošu tiesību vai pienākuma aizturēt ārzemniekus, kurus pārvadātājs prettiesiski pārvadājis līdz Latvijas valsts robežai, neievērojot LAPK 114.^{2} panta regulējumu, lai iesniedzējs varētu veikt pārrunas ar minēto ārzemnieku un iegūt no šīm personām pierādījumus, kas, iesniedzēja ieskatā, nav iegūti, un kas attaisnotu pārvadātāja prettiesisko rīcību. Valsts robežsardze nav nekad liegusi pārvadātājam iespēju komunicēt ar pasažieriem no iesniedzēja avioreisiem. Pie tam, pārvadātājam šāda komunicēšanas iespēja ar pasažieri ir gan pirms pasažiera iekāpšanas lidmašīnā, gan visā lidojuma laikā līdz pat robežpārbaudei uz Latvijas valsts robežas un ārzemnieka aizceļošanai.

Līdz ar to, Valsts robežsardze uzskata, ka iesniedzēja argumenti nav pamatoti un ir noraidāmi.

Pārbaudījusi administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, izvērtējusi apstrīdēto Rīgas rajona tiesas 2013.gada 21.oktobra spriedumu, apsvērusi apelācijas sūdzības argumentus, tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir likumīgs, pamatots un atstājams negrozīts, bet apelācijas sūdzība ir noraidāma.

Atbilstoši LAPK 289^{13}.panta trešās daļas regulējumam tiesu kolēģija uzskata, ka Lēmumā, paskaidrojumos par apelācijas sūdzību un pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums attiecībā uz administratīvā pārkāpuma (tā sastāvu) pastāvēšanu un sūdzības iesniedzēja vainu šā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā konkrētā lietā ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar to pievienojas Lēmuma un tiesas nolēmuma motivācijai un izvērstāku argumentu izklāstu nesniedz.

Tiesu kolēģija secina, ka lietas materiālos esošie pierādījumi ir pietiekami un atzīstami par pieļaujamiem, lai nešaubīgi apgalvotu, ka izskatāmajā gadījumā ir konstatējams, ka Air Baltic ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, par ko atbildība paredzēta LAPK 114^{2}.pantā.

Air Baltic neapstrīd administratīvā pārkāpuma izdarīšanas faktu un uzskata, ka konkrētajā gadījumā ir iespējams aprobežoties ar mutvārdu aizrādījumu.

Tāpat kā Rīgas rajona tiesa, arī tiesu kolēģija atzīst, ka konkrētajā lietā nav konstatējami īpaši vai ārkārtēji apstākļi, kas būtu par pamatu, lai pārkāpumu atzītu par maznozīmīgu.

Lietā ir konstatēts LAPK 34.panta pirmās daļas 2.punktā norādītais atbildību pastiprinošs apstāklis, proti, gada laikā atkārtoti izdarīts līdzīgs pārkāpums, par kuru persona jau administratīvi sodīta.

Līdz ar to Krimināllietu tiesu kolēģija nesaskata iespēju piemērot LAPK 21.panta normas.

Tiesu kolēģija uzskata, ka Air Baltic piemērotais sods ir samērīgs un ir piemērots atbilstoši likuma prasībām, ievērojot LAPK 114^{2}.panta sankcijā paredzēto sodu.

Tiesu kolēģija secina, ka Rīgas rajona tiesa konkrētās pārkāpuma lietas izskatīšanas ietvaros ir ievērojusi vispārīgos tiesību principus un normatīvo aktu regulējumu.

Pamatojoties uz iepriekš minēto un saskaņā ar LAPK 289.^{21}pantu, 289.^{22}pantu, 289.^{12}pantu otrās daļas 1.punktu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija

nosprieda

atstāt negrozītu Rīgas rajona tiesas 2013.gada 21.oktobra spriedumu, bet AS „Air Baltic Corporation" pārstāvja Ā.Kakstāna apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesnese S.Gļazere

Tiesnese L.Šteinerte

Tiesnesis G.Stūris